

Den sunde vej til arbejde, Horsens Kommune

I beskæftigelsesindsatsen "Den sunde vej til arbejde" kombineres Horsens Kommunes arbejde med beskæftigelseindsats/job- og uddannelsesparathed med sundhedsintervention. Projektet overgik til drift i 2012. Indsatsen bygger på erfaringer fra et tidligere brobygningsprojekt relateret til sundhed fra 2008-11, samt et indledende pilotprojekt fra 2011/2012, hvor virksomhedspraktik og sundhedsindsats blev kombineret med gode resultater. I 2014 blev indsatsen udvidet med to yderligere forløb (Sund kurs og ressourceforløb), så der pt. er tale om tre forløbstyper i indsatsen, der kan tilbydes borgeren. Indsatsen er forankret i sundhedsforvaltningen og laves i samarbejde med beskæftigelsesforvaltningen.

Formål: At skabe arbejdsmarkeds- og/eller uddannelsesparathed for visiterede borgere eller afklaring vedr. fremtidigt forsørgelsesgrundlag.

Målgruppen: Borgere mellem 18-65 år, som henvises gennem jobcenter og visiteres af tilbuddets teamkoordinator til, at de kan deltage i et sundheds-/ virksomhedsrettet forløb. Samt borgere, hvor det i fællesskab vurderes, at kombinationen med en parallel sundhedsindsats, vil kunne få dem et skridt nærmere uddannelse eller job. Målgruppen kan ud over ledighed have sundhedsmæssige, sociale og psykiske udfordringer.

Indhold og form: Indsatsen kan jf. ovenfor karakteriseres ved at være en **parallel indsats** mellem beskæftigelse og sundhed, via en kombination af virksomhedspraktik med tilknyttet mentor og et sideløbende forløb omkring sundhed i teori og praksis. Indsatsen foregår på Horsens kommunes sundheds- og ældrecentre. Man opererer med tre forløbstyper af 13 ugers varighed, hvor sundhedsintervention for alle forløbs vedkommende er inkluderet:

- Sund kurs – hvor det primære er borgerens arbejde med egen sundhed for at øge den personlige handlekompetence og fremme paratheden til efterfølgende virksomhedspraktik, uddannelse eller arbejdsmarked
- Virksomhedscenter – hvor borgeren tilbydes målrettede praktikforløb på ét af kommunens sundheds- og ældrecentre kombineret med sundhedsintervention
- Ressourceforløb - et tilbud, hvor rehabiliteringsberettigede borgere kan øge deres funktionsevne og udvikle på en eventuel restarbejdsevne

I sundhedsdelen i forløbene indgår der flere forskellige elementer som sund mad i teori og praksis, fysisk træning, individuel kostvejledning, undervisning/dialogmøder om relevante emner og afspænding. Herudover arbejdes der i indsatsen også med aspekter af mental sundhed og psykologisk robusthed, netop som følge af visiterede borgeres sociale og psykiske udfordringer, der kan udgøre en væsentlig faktor for tilknytningspotentialet til uddannelse/arbejdsmarked. Sundhedsdelen og et element om job- og uddannelses-parathed indgår som obligatoriske elementer i Sund kurs- og Virksomhedscenter-forløbet. Sundhedsdelen er et tilbud i ressourceforløbet. Sundhed ses som både et middel og et mål i forhold til indsatsens formål og for den enkelte borger. Der arbejdes ud fra en sundhedsforståelse, hvor fysisk sundhed går hånd i hånd med mental sundhed og hvor sundhed også er at kunne mestre sit eget liv, opleve en stærk følelse af sammenhæng og udnytte sine potentialer. Indsatsen er grundlæggende i sin pædagogiske tilgang inspireret af **Aaron Antonovskys** sundhedsteorier.

Pædagogisk vægtes en håndholdt og koordineret indsats for at sikre en helhedsorienteret tilgang med fokus på den enkelte borgers potentiale og begrænsninger. Dette er også med til at sikre, at borgeren fastholdes så vidt muligt i tilbuddet. Man arbejder konkret ud fra:

- Individuelt tilpassede og fleksible forløb med hurtig opstart, som tilgodeser den enkelte kandidats ressourcer og situation og som medvirker til at kandidaten tager et eller flere skridt i retning af uddannelse eller beskæftigelse, samt fremmer egen sundhed og mestrer deres livssituation
- Borgeren er i centrum og ses på som et helt menneske
- Tilbuddet skal give mening for kandidaten
- Gode overgange mellem tilbud og ved forløbsafslutning – fælles samtaler, hvor alle relevante personer er til stede – alle ved hvad der bliver sagt og aftalt, og arbejder mod de samme mål
- Tværfagligt team som arbejder tæt sammen om og med borgerne

Det tværfaglige team består af teamkoordinator, 2 fysioterapeuter, klinisk diætist, 40 mentorer på praktikstederne samt en virksomhedskonsulent. Desuden er fra 2015 kommet en psykolog med i teamet, for at imødekomme deltagernes evt. sociale og psykiske udfordringer, herunder udvikling af sociale kompetencer. I forhold til særligt udsatte borgere tilknyttes der desuden ofte en social mentor fra jobcentret.

En væsentlig fordel ved indsatsen er, at en stor del af administration, koordinering og borgerkontakt er organiseret og integreret i selve indsatsen/teamet. Dette skaber tryghed og gennemsigtighed for den enkelte borger i tilbuddet, idet borgeren kan forholde sig til gennemgående personer under forløbet. Overordnet tilstræbes et forløb, der opleves sammenhængende og koordineret.

Evaluering foretages løbende for borgere under forløbet og ved forløbsafslutning. Desuden foretages evaluering for mentorer ude på sundheds- og plejecentrene.

Endvidere har Horsens Kommune i 2014 påbegyndt brug af evalueringsværktøjet MoEva i forhold til selve indsatsen. MoEva benyttes til monitorering og evaluering af patientuddannelse samt sundhedstilbud i kommuner og på hospitaler.

Resultater:

- 129 afsluttet siden pilotprojektets start i 2011 – alle har flyttet sig sundhedsmæssigt, socialt, psykisk og/eller beskæftigelsesmæssigt
- 37 % er blevet afklaret i forhold til eget forsørgelsesgrundlag
- 24 % er kommet i job/uddannelse eller er visiteret til flexjob
- Se også de gode historier neden for

Kontaktperson: Line Stausgaard Hansen, teamkoordinator på “Den sunde vej til arbejde” i Horsens Kommune, telefon: 76292853, mail: lil@horsens.dk.

De gode historier:

1. gode historie

Ung fyr på 26 år starter op i Virksomhedscenter "Den sunde vej til arbejde" i 2013. Han er samboende og har 4 børn i alderen 1-6 år. Han er enebarn i en familie, hvor størstedelen modtager kontanthjælp og har gjort det gennem flere år. Det gælder for begge forældre, og forældres søskende.

Han har få år tidligere brækket sin ankel, og er opereret i den. Det bliver ved med at give ham mange smerter og gener. Han er svært overvægtig. Han er som person meget afventende, genert og han udviser ikke høj grad af initiativ.

Det overordnede mål med indsatsen for pågældende var:

- 1) Vægttab
- 2) Styrke fysikken
- 3) Brancheafklaring
- 4) Afklaring af hvor meget hankan holde til (tidligere praktikker har vist 20 timer ugentligt)

Forløbet for pågældende startede med et træningsforløb, med 3 ugentlige træninger, med supervision af fysioterapeuten. Han har dog haft svært ved at møde alle 3 gange hver uge.

Det har i træningen især været fokus på kredsløbstræning og styrke, stabilitet og bevægelighedstræning af foden. I de perioder hvor han har været kontinuerlig i hans træning ses tydelig fremgang.

Han har hele tiden haft et ønske om at tabe sig. Derfor igangsættes individuelt forløb med diætisten. Hans vægt har været meget svigende og følger efter hvor meget fokus han har på kosten. Han vejer ved afslutning 5,3 kg mindre end da vi startede vejning op i april 2014.

I hele forløbet har han været i praktik med mentor. Han startede med praktik 2 dage ugentligt i 3 timer. Over tid trappes han op og slutter efter et år på 37 timer. Der arbejdes hen i mod uddannelse og i januar 2015 påbegynder han PAU-uddannelsen på Social og sundhedsskolen.

2. gode historie

49-årig mand starter i september 2013. Han har haft fast tilknytning til arbejdsmarkedet indtil 2010. Har arbejdet aften/nathold på produktionsvirksomhed i 24 år. Han oplever i 2008 og 2009 dødsfald af nære pårørende, og dette har udløser en depression, som han fortsat er i medicinsk behandling for. Han indleder derforuden et spillemisbrug, og har pga dette oppebåret en gæld på 450.000 kr.

I 2012 går han i behandling for sin ludomani og har ikke spillet i et år. Han oplyser at han efter behandlingen har fået redskaber til, at undgå tilbagefald til spillelidenskab.

Han har ved opstart fortsat depression, angstsymptomer og har mange rygsmerter.

Formålet med forløbet:

At styrke sine sociale færdigheder og optræning til ordinært arbejdsmarked

Indsats:

Der igangsættes træning med fysioterapeut 3 gange ugentligt, samt deltagelse i holdundervisning/dialog en gang ugentligt. Derudover opstartes han i praktik som teknisk service medhjælper 2 dage ugentligt med mentor. Hans udvikling har været i retning af mere praktik og mindre træning.

I starten oplevede vi en meget indadvendt mand, men her har vi tydeligt set en forvandling. Generelt har vi oplevet en meget pligttopfyldende person. Hvis det overhovedet er muligt, møder han. I træningen har han fulgt et individuelt program og deltaget i fællestræning, hvis muligt. Han har ind imellem haft problemer med ryggen, det er gået op og ned. Han har ligeledes haft smerter i underarmen, men efter lidt ro er det blevet bedre. Han har gradvist øget sin styrke og udholdenhed og altid været aktiv og deltagende. Det har været en styrke i forhold til at kunne klare praktikken, som er af fysisk karakter.

Han har gennem forløbet arbejdet med at styrke sine sociale færdigheder. Han er løbende blevet udfordret på sin generthed og sin angst for at være og tale i grupper. Han har løbende fået små øvelser i at åbne sig, og fortælle, samt lave små oplæg. Han har flyttet sig meget på dette område. Han har nu lettere ved at tale i en gruppe. Han er blevet mere selvsikker og har fået mere selvtillid

Yderligere har han forbedret sin personlige hygiejne, som blev påtalt af praktikstedet. Han kommer ren, velfriseret, med rene negle, i rent tøj og er klippet og barberet.

Alt i alt har han udvist et kæmpe fremskridt. Han er en meget vellidt mand blandt de andre deltagere på holdet. Han har over perioden på lidt over et år arbejdet sig op på fuld tid og er i januar 2015 blevet ansat som vikar, på ordinære vilkår, som teknisk service medarbejder i den afdeling, han har været i praktik i.

3. gode historie

Ung kvinde på 25 år, som har været indblandet i et trafikuheld, hvor 2 biler kørte op bag i hende. Hun har mange smerter i nakke og brystmuskulatur. Ulykken sker i 2009, og har siden været i adskillige arbejdsprøvninger og behandlingsforløb uden afklaring. Hun er uddannet cater i 2009 lige inden ulykken. Hun er samboende og har en 3-årig søn.

Målet med forløbet har været:

- 1) At blive optrænet til ordinært job
- 2) Vedligeholdende træning

Hun startede op med træning og kom ret hurtig (efter et par uger) igang med praktikken. Praktikken etableres i et af de små plejehjemskøkkener. Her indledes der med en arbejdspladsindretning og vurdering af behov for hjælpemidler. Hun udtrykker fra starten, at det bliver dejligt at få rytme på hverdagen og skulle afsted hver dag.

Ved opstart lægges et individuelt træningsprogram. Det viser sig hurtigt at hun har det rigtig svært med at være til træning. Hun oplever svimmelhed ved at gå på gangbåndet og må et par gange gå hjem før hun er startet fordi hun har det dårligt og træningen trækker hendes smerter. Træningen bliver derfor afløst af praktikken, hvor hun trives og hurtig øger i timeantal. Over tid og med de rigtige hjælpemidler lykkes det hende at arbejde sig på 12 timer og få sin dagligdag til at fungere samtidig med. Praktikken afsluttes i efteråret 2014, og der udarbejdes evalueringsrapport på forløbet. I februar 2015 visiteres hun til flex-job ordningen, og hun nu er i gang med at søge job.